

Bileams lære

Av Odd Eivind Stensland

Innledning

Bibelen lærer oss at Israelsfolkets vandring i ørkenen på vei mot Kanaans land, kan sammenlignes med en kristens vandring her i verden på vei mot himmelen.

"For jeg vil ikke, brødre, at dere skal være uvitende om at våre fedre var alle under skyen og gikk alle gjennom havet. Alle ble døpt til Moses i skyen og i havet. De åt alle den samme åndelige mat, og de drakk alle den samme åndelige drikk. For de drakk av den åndelige klippen som fulgte dem, og klippen var Kristus. Likevel fant Gud ikke behag i de fleste av dem, for de ble slått ned i ørkenen. Men disse ting hendte som forbilder for oss, så vi ikke skal ha lyst til det onde, slik de hadde lyst til det. Heller ikke må dere bli avgudsdyrkere slik som noen av dem. Som det er skrevet: Folket satte seg ned for å ete og drikke, og de stod opp for å leke. Heller ikke må vi drive hor, slik noen av dem drev hor, og på én dag falt tjuetre tusen. La oss heller ikke friste Kristus, slik noen av dem gjorde, og ble ødelagt av slanger. Knurr heller ikke, slik noen av dem knurret, og ble drept av ødeleggeren. Men alt dette hendte dem som forbilder, og det er skrevet til formaning for oss, som de siste tider er kommet til." (1.Kor.10,1-11).

De siste tider

Hva er "de siste tider"? Etter nytestamentlig tankegang og språkbruk inntrådte det siste tidsavsnitt da frelsen var fullbyrdet. "Men nå er han blitt åpenbaret én gang ved tidenes ende for å bortta synden ved sitt offer." (Hebr.9,26), og i Hebr.1,1f. står det at "Etter at Gud i fordums tid mange ganger og på mange måter hadde talt til fedrene gjennom profetene, har han nå i disse siste dager talt til oss gjennom Sønnen." Det vil si ved enden av disse dager, eller ved enden av denne tidsalder. Helt siden Jesus har fullbyrdet frelsen for oss alle, lever vi i de siste tider. Det skal minne oss på at snart kommer Jesus igjen og vi må være våkne.

Følgende hendte oss i fjor sammen med gode venner: Vi satt rundt kveldsbordet, og en av vennene fortalte at han hadde pusset opp huset sitt. Han syntes det ble blitt for flott, og han tenkte nok hva folk ville si om det. Så hadde de en møteserie i bygda. Predikanten bodde hos denne familien. Etter kveldsmaten gikk de rundt i huset og så på alt det flotte som var blitt gjort. Da omvisningen var slutt, sa predikanten: "Her har du fått deg et flott venteværelse". Det ble tankevekkende for meg, og de som satt rundt bordet. Vi bor i verden på et venteværelse, snart ropes vårt navn opp for siste gang, og vi må være rede.

Det er tre store hovedfiender i en kristens liv. Det er fristelsen fra verden, Satan og kjødet.

På same måte som Israelsfolket møtte flere farer underveis til Kanaan, møter vi mange farer i livet.

"Synden den trykker tung og hård. Fristeren lurer og dårer.

Verden i dag er som i går, Lokker og trenger og sårer.

Kulden den vil i sjelen inn, Giften i tidens vær og vind Truer å røve meg livet."

(Nils Jakob Laache 1866).

En av de farligste farene som en kristen møter i endetiden er Bileams lære. Det er en person som jeg tror vi ikke tenker så mye på, selv om Bibelen omtaler han omkring 60 ganger.

Bileam

Vi befinner oss på slutten av ørkenvandringen. Israelfolket var et sterkt og mektig folk som vant kriger underveis. "Så sendte Israel bud til Sihon, amorittenes konge, og lot si: La meg få dra gjennom ditt land! Vi skal ikke komme inn på åkrene eller i vingårdene, heller ikke drikke vann av

noen brønn. Etter kongeveien vil vi dra, til vi er kommet gjennom ditt land. Men Sihon gav ikke Israel lov til å dra gjennom sitt land. Han samlet alt sitt folk og drog ut i ørkenen mot Israel, og han kom til Jahas og kjempet mot Israel. Men Israel slo ham med sverdets egg og tok hans land fra Arnon til Jabbok, til Ammons barns land. For Ammons barns grense var befestet. Israel tok alle disse byene. Og Israel bosatte seg i alle amorittenes byer, i Hesbon og i alle byene som hørte under det." (4.Mos.21,21-25).

"Så brøt Israels barn opp og slo leir på Moabs ødemarker på den andre siden av Jordan midt imot Jeriko. Da Balak, Sippors sønn, så alt det Israel hadde gjort mot amorittene, ble Moab meget redd for dette folket, fordi det var så tallrikt. De gruet seg for Israels barn." (4.Mos.22,1-3). Da Balak ble redd for Israelfolket sendte han bud på Bileam. Han var en hedensk spåmann fra Petor ved Euftrat. (Josva 13,22).

Bileam så i begynnelsen ut til å være en Guds mann, men det skulle vise seg at han var en falsk profet. Han var en underlig blanding av lys og mørke. Folkeforderven betyr navnet hans. Balak sendte bud til Bileam for at han skulle forbanne Israel etter at de hadde seiret over de amorittiske kongene Og og Sihon. "Han sendte bud til Bileam, Beors sønn, i Petor, som ligger ved den store elven, i det landet hvor han bodde blant sitt folk. De skulle be ham komme, og de skulle si til ham: Se, her er kommet et folk fra Egypt. Det fyller hele landet, og har slått leir rett imot meg. Så kom nå og forbann dette folket for meg. Det er for mektig for meg! Kanskje jeg da kunne slå det og drive det ut av landet. For jeg vet at den du velsigner, er velsignet, og den du forbanner, er forbannet." (4.Mos.22.5.6). Så drog Moabs eldste "av sted sammen med Midians eldste og hadde spåmannslønn med seg. Da de kom til Bileam la de fram Balaks ord til ham." (4.Mos. 22,7). Men det lykkes ikke. Da han ville forbanne Israel, så ble det velsignelse. "Da ble Balaks vrede opptent mot Bileam, og han slo hendene sammen. Og Balak sa til Bileam: Jeg kalte deg hit for å forbanne mine fiender, og nå har du velsignet tre ganger!" (4.Mos. 24,10).

Bileams lære

Så melder spørsmålet seg; Hvordan skal en så vinne over Guds folk? Bileam så at han ikke kunne vinne over Israel i åpen kamp på slagmarken. Så fristes han av lønnen.

"De har forlatt den rette vei, og er faret vill. De har fulgt Bileams, Beors sønns vei, han som elsket urettferdighets lønn," (2.Peter 2,15). Den eneste muligheten var å få Israel til å synde, slik at de fikk Gud i mot seg. Hvordan skulle det gå til? Bileams onde råd bestod nå i at Israelfolket skulle være litt mer omgjengelig og vise litt mer toleranse og være venner med folk. Dette hørtes fint ut. Det som derimot skjedde var at de ble innbudt til moabittenes offerfester, og med disse festene fulgte det usedelighet. De begynte å blande seg med hedningene. Så begynner mennene å drive hor med Moabs døtre i Sittim. Når mennene da lot seg friste av dem til å ta del i de hedenske offermåltider som førte til utskielse mot Herrens hellige lov. Det brakte dem under Herrens forbannelse. "Mens Israel oppholdt seg i Sittim, begynte folket å drive utukt med Moabs døtre, som innbød folket til offermåltidene for sine guder. Og folket åt og tilbad deres guder. Israel holdt seg til Ba'al-Peor. Da ble Herrens vrede opptent mot Israel." (4.Mos.25,1-3).

På den måten tok synden deres hjerter, og de nådde ikke løfteslandet.

"Moses sa til dem: Har dere latt alle kvinner leve? Det var jo de som på Bileams råd forførte Israels barn til troløshet mot Herren for Peors skyld, så sotten kom over Herrens menighet." (4.Mos.31,15f.).

"Ve dem! For de har slått inn på Kains vei, har for vinnings skyld kastet seg ut i Bileams villfarelse, og er gått under ved Korahs gjenstridighet." (Judas v.11).

Bileams lære er kompromissets farlige vei. Der skal en stå på god fot med verden, og samtidig vil de høre Gud til. Det er å forene gudsyndelse med avgudsyndelse. Det er at en har forlatt kjærlighetsforholdet til Gud til fordel for en verdslig tilpasning. Skillet mellom Herrens folk og hedningene må viskes ut. Og dertil kjenner Bileam et godt middel: kjødets lyster og begjæringer. Kunne han få vekket denne lyst hos de Israelitiske menn, visste han at slaget var vunnet. På denne veien kom så avgudsyndelsen inn i Israels midte. Den veien fører til evige død og fortapelse.

Vår tids Bileam

En kristen er kalt til å gå en annen vei enn verden. Det ble fortalt om gutten som var med sin far på tømmerhogging og tømmerfløting, som er transport av tømmer nedover vassdrag eller over sjøer. Mens faren arbeidet, gikk gutten og så på tømmerstokkene som fløt nedover elven. Så roper han plutselig på sin far og ber han komme å se på laksen i elven. Han spør hvorfor laksen går oppover elven, mens tømmerstokkene går nedover. *”Det skal jeg si deg, sier faren. Tømmerstokkene er døde ting, derfor drives de av strømmen nedover. Laksen derimot har liv i seg, derfor kan den gå mot strømmen.”*

Slik er en kristen. Han lever annerledes enn verden fordi han har liv i seg. Derfor går han en annen vei i livet. En mann fikk spørsmål om hvorfor han ikke danset. Jeg kan ikke danse svarte vedkommende. Det må du må lære deg, sa de til han. Det vil jeg ikke svarte han. Men er det noe galt i å danse da? Hvis jeg hadde kunnet danset ville jeg praktisert det, og da kunne jeg bli dradd uti noe som jeg ikke ser rekkevidden av, og som jeg ikke aner konsekvensen av heller. Derfor sa han nei. Hva er dette for noe? Han merket Bileams røst. Den er høgst levende også i dag på forskjellige måter.

Djevelen sitt råd *”går på at du selvfølgelig ikke skal falle i synden, men bare forsøke hvor nær kanten du kan gå, uten å styrte ned i svelget. Hvis din ånd er frisk og våken forsøker du tvert imot heller å komme så langt som mulig bort fra kanten. Den alminnelige regel her er at den som vil slippe å falle i synden, skal begynne med å holde seg unna fristelsen. Vende seg bort fra den første tanken”*. (Carl O. Rosenius)

Nikolaittene lære

I Åp.2,14.15 leser vi at *”jeg har noen få ting imot deg: Du har noen der som holder fast ved Bileams lære, han som lærte Balak å legge anstøt for Israels barn – å ete avgudsoffer og drive hor. Slik har også du noen som på samme vis holder fast ved nikolaittenes lære.”* Nikolaittenes lære er beslektet med Bileam. Nikolaittene var en sekt som man mener ble oppkalt etter en diakon som heter Nikolaus. De lærte en falsk kristen frihet, der en ikke var så nøye med avgudsoffer og hor, og som hadde en falsk lære om kristent fellesskap. Dette begynte å gjøre seg gjeldende i Pergamum. Det var ikke bare eiendommer de skulle ha felles, men alt skulle de ha felles. De gikk så langt at de lærte at man kunne ha felles hustruer. Dette førte til hor, til synd mot det sjette bud.

”Tal derfor med dem og si til dem: Så sier Herren Herren: Hver den av Israels hus som gir sine motbydelige avguder rom i sitt hjerte og setter det som er ham en fristelse til synd, for sine øyne, og så kommer til profeten, ham vil jeg, Herren, selv svare for hans mange motbydelige avguders skyld.” (Esek.14,4). Her tales det om det som er *”fristelse til synd, for sine øyne”*

Vi skal merke oss at det som vi ser på har en veldig makt over oss, det er farlig når dette inntar vårt hjerte, så en begynner å leve som de andre både i tanker og handlinger.

”Hvordan skal en kristen forholde seg til TV-serier, filmer osv. som inneholder sex, banning og råttenskap? Espen Ottosen tar disse spørsmålene opp (Dagen 13/06-05). Mye godt og sant får vi lese. Men så seier han: ”Et økende problem er imidlertid at selv ganske greie filmer og TV-serier inneholder sex, banning og råttenskap. En ting er at vi skal si nei til det som er og blir nedbrytende. Men hva gjør vi når noe både er bra og dårlig? Hvor setter vi grensen?” Dette svarer Guds Ord på. Jesus sier: ”Om ditt høyre øye frister deg til fall, da riv det ut og kast det fra deg! For det er bedre for deg at du mister ett av dine lemmer enn at hele ditt legeme blir kastet i helvete.” Også filmer med sex, banning og råttenskap kaller EO for *”ganske greie filmer.”* Jeg er ikke i tvil om at de fleste som er blitt avhengig av denne underholdningen er enige med ham. Behovet er tilsynelatende enormt for slike produksjoner. Dette ser jeg imidlertid som en farlig brobygging over til noe som Bibelen fordømmer på det sterkeste. Noe som dessverre er blitt svært vanlig innen vår kirke, nemlig nikolaittenes gjerninger. Man ville kombinere kristendom med avgudsdyrkelse og synd mot det sjette bud. Jesus hater dette! Les Åp. 2:6. Derfor bør slett ikke kristne ledere tale slik!” (Oddvar Dahl).

Medskyldig

"Hver den som slår inn på avveier og ikke blir i Kristi lære, har ikke Gud. Den som blir i læren, han har både Faderen og Sønnen. Om noen kommer til dere og ikke fører denne lære, da ta ikke imot ham i deres hus og hils ham ikke velkommen! For den som hilser ham velkommen, blir medskyldig med ham i hans onde gjerninger." (2.Joh. v.9-11). Kan en gjøre seg medskyldig i andres synder og dermed også i straffen? Ja, når en synes godt om andres synder, sier seg enig i dem, og ikke hindrer eller straffer dem, hvis en kan.

"Vær ikke snar til å legge hendene på noen! Gjør deg ikke medskyldig i andres synder! Hold deg selv ren!" (1.Tim.5,22). Jfr. 3.Mos.19,17 – Åpb.18,4.

Når biskoper og prester anerkjenner homofilt samliv, så er det Bileams lære. Det er å godta hor og synd. Etter Bibelens lære er det ikke mulig å si både ja og nei til homofilt samliv. Lærernemnda i Den Norske sier at *"Å ha Skriften som norm betyr ikke at enhver tolkning ligger fast og er uforanderlig. Tekstene leses stadig på ny. Alle tekster er åpne for nye tolkninger og kan få en utvidet mening i nye situasjoner."* Det er ikke rom for "nye tolkninger" når det gjelder homofili. Skriften er helt klar på det punktet. *"Derfor overgav Gud dem til skammelige lidenskaper. Deres kvinner byttet om det naturlige samliv med et som er mot naturen. På samme vis forlot også mennene den naturlige omgang med kvinnen og brant i sitt begjær etter hverandre. Menn drev skammelig utukt med menn, og fikk på sin egen kropp den straff de fortjente for sin forvillelse."* (Rom.1,26.27).

"Flertallet i menigheten i Pergamum sluttet seg ikke til nikolaittenes lære, men de tålte dem som holdt seg til denne lære. Denne toleranse var syndig. Derfor formaner menigheten til å omvende seg. Ellers kommer jeg snart over deg og vil stride mot dem med min munns sverd." (David Hedegård).

Avslutning

Det som skjer når du blir verdsliggjort er at da har satan fått ødelagt så mye. Først har han fått ditt hjerte vendt bort fra Herren, så du ikke lenger har liv i Gud. *"Troløse som dere er! Vet dere ikke at vennskap med verden er fiendskap mot Gud? Den som vil være verdens venn, blir Guds fiende."* (Jakob 4,4). Når du blir versliggjort har du ikke lenger noe behov for at andre mennesker skal bli frelst. *"Kan vel en blind lede en blind? Vil de ikke begge falle i grøften?"* (Lk. 6,39).

"Ved tro nektet Moses, da han var blitt stor, å kalles sønn av Faraos datter. Han valgte heller å lide ondt sammen med Guds folk enn å ha en kortvarig nytelse av synden. Han aktet Kristi vanære for en større rikdom enn skattene i Egypt, for han så fram til lønnen." (Hebr. 11,24-26).

Dette er en formaning til alle kristne til alle tider. Verden sine skatter, rikdommer og vennskap lokker òg så ofte på de hellige. Men Moses såg fram til det som skulle møte han i evigheten, å få være sammen med Kristus. *"For én dag i dine forgårder er bedre enn ellers tusen. Jeg vil heller stå ved dørterskelen i min Guds hus enn bo i ugudelighets telt."* (Salme 84,11).

Så er det Kristus vi skal forholde oss til. La oss vende oss til Ham som har kjøpt oss så dyrt med sitt blod. *"Men da tidens fylde kom, utsendte Gud sin Sønn, født av en kvinne, født under loven, for at han skulle kjøpe dem fri som var under loven, så vi skulle få barnekår."* (Gal.4,4f.).

Jesus har kjøpt oss fri fra alle våre synder, han tok alt vårt på seg, det vil si, han tok våre kår på seg. Derfor skal vi til gjengjeld komme inn i hans kår: Barnekåret hos Gud.

*"Snart er jeg hjemme blant englens kor, intet da trykker meg her.
Hjemme, der hjemme hvor Frelseren bor, gjenløste venner jeg ser.
Veien kan falle besværlig og trang, kampen for kronen bli kort eller lang,
seire jeg skal dog ved Frelserens blod. Å, om alt hjemme jeg stod!"*

(sangboken nr. 463 v.4).